

NORGES HØYESTERETT

Den 17. juni 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Skoghøy, Matheson og Falch i

HR-2022-1205-U, (sak nr. 22-071945STR-HRET), straffesak, anke over dom, og (sak nr. 22-083942STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Sol Elden)

mot

Påtalemyndigheten

avsagt slik

DOM, KJENNELSE OG BESLUTNING:

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens dom i sak om seksuallovbrudd.
- (2) Oslo statsadvokatembeter satte 9. november 2020 A, født 00.00.1963, under tiltalte for overtredelse av en rekke seksuallovbrudd.
- (3) Drammen tingrett avsa 3. februar 2021 dom med slik domsslutning:

- "1. A, født 00.00. 1963, dømmes for overtredelse av:
 - Straffeloven § 301, jf. § 299, jf. § 15
 - Straffeloven § 301, j. § 299, jf. § 16, jf. § 15
 - Straffeloven § 299, jf. § 16, jf. § 15
 - Straffeloven § 303, jf. § 302, jf. § 15
 - Straffeloven (1902) § 204 a) første ledd, jf. annet ledd
 - Straffeloven § 311 første ledd, jf. annet ledd,
 - Straffeloven § 295
 - Straffeloven § 316 første ledd
 - Våpenloven § 33, jf. § 8 første ledd og
 - Våpenloven § 33, jf. § 27 a første ledd, sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a)til en straff av forvaring i 14 år med en minstetid på 9 år og 4 måneder, jf. straffeloven § 40.

Til fradrag i tidsrammen og minstetiden tilkommer 563 dager for utholdt varetekt pr 26. januar 2021.
2. A dømmes til å tåle inndragning av følgende gjenstander, jf. straffeloven § 69:
 - Stasjonær PC med 3 harddisker (F-1)

- Acer laptop (F-31)
- Acer laptop (M-4)
- Maxtor harddisk (M-3)
- Intern harddisk (F-30)
- Intern harddisk (C-1)
- Kongsberg rifle (B-3)
- Breda hagle (A-1)
- Rifle Blazer (D-1)
- Ammunisjon oppbevart utenfor våpenskap

3. A dømmes til å betale oppreisningserstatning til B med kr. 70 000,- innen to uker fra dommens forkynnelse."

A anket dommen for så vidt gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for samtlige tiltaleposter, subsidiært reaksjonsfastsettelsen, samt inndragningsavgjørelsen. Han begjærte også ny behandling av det sivile kravet. Lagmannsretten henviste anken til ankeforhandling hva gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for to av tiltalepostene. Anken over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for øvrige poster og anken over inndragningen ble nektet fremmet.

(4) Borgarting lagmannsrett avsa 3. mars 2022 dom med slik domsslutning:

- "1. A, født 00.00.1963, dømmes for overtredelse av straffeloven § 295 første ledd bokstav a og straffeloven § 316 første ledd bokstav a. Straffen fastsettes sammen med de forhold der skyldspørsmålet er endelig avgjort ved Drammen tingretts dom 3. februar 2021, til forvaring med en tidsramme på 14 – fjorten – år og en minstetid på 9 – ni – år og 4 – fire – måneder.

Til fradrag i tidsrammen og minstetiden kommer 956 – nihundreogfemtiseks – dager for utholdt varetekt.
2. A dømmes til å betale 100 000 – etthundretusen – kroner i oppreisningserstatning til B innen to uker fra forkynnelsen av denne dommen.
3. I saksomkostninger betaler A 25 000 – tjuefemtusen – kroner."

(5) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett.

(6) Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling, lovanvendelse og straffutmålingen. I tillegg er det begjært ny behandling av det sivile kravet. Det er inngitt særskilt anke over saksomkostningsavgjørelsen.

(7) Under straffutmålingen anføres det at A har krav på ytterligere varetektsfradrag på 174 dager grunnet 348 ulovlige kroppsvisitasjoner under varetektsfengslingen.

(8) Til saksomkostningsavgjørelsen anføres det at saksomkostninger er ilagt i strid med strafferettens krav til kontradiksjon og likebehandling. Det er vist til at saksomkostninger ikke ble ilagt for tingretten og at påtalemyndigheten ikke nedla påstand om det for lagmannsretten.

(9) *Påtalemyndigheten* anfører at anken ikke bør tillates fremmet, men at A bør gis ytterligere varetektsfradrag på 46 dager grunnet 91 ulovlige kroppsvisitasjoner.

- (10) Påtalemyndigheten har ikke kommentert anken over saksomkostningsavgjørelsen.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anke over straffedom i lagmannsretten bare kan tillates fremmet dersom anken reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig at saken blir prøvd i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.
- (12) Dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at hele eller deler av lagmannsrettens dom bør oppheves, kan ankeutvalget oppheve uten ankeforhandling, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (13) Påtalemyndigheten har i etterkant av lagmannsrettens dom innhentet opplysninger som tilsier at A har krav på ytterligere varetektsfradrag for ulovlige kroppsvisitasjoner utført under varetekt. Partene er således enige om at han har krav på et større varetektsfradrag enn det lagmannsretten la til grunn, men er uenige om beregningen. Saken er dermed ikke opplyst på en slik måte at Høyesteretts ankeutvalg har grunnlag for å treffe realitetsavgjørelse. Ankeutvalget har derfor enstemmig kommet til at lagmannsrettens dom må oppheves for så vidt gjelder varetektsfradraget i straffutmålingen, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (14) For øvrig finner ankeutvalget at det ikke er tilstrekkelig grunn til at anken over straffedommen blir fremmet for Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd.
- (15) Domfelte har også inngitt særskilt anke over illeggelsen av saksomkostninger. Ankeutvalget kan bare prøve om lagmannsrettens avgjørelse er i strid med loven, jf. straffeprosessloven § 442 andre punktum.
- (16) Retten kan ilegge saksomkostninger selv om det ikke er nedlagt påstand om dette, jf. HR-2017-55-U avsnitt 10. I samme avsnitt fremgår det imidlertid at tiltalte har rett til å uttale seg om dette spørsmålet, og at det må føre til opphevelse når det ikke er skjedd.
- (17) Ankeutvalget forstår forsvarers anførsler slik at lagmannsrettens illeggelse av saksomkostninger er skjedd uten at tiltalte har fått rett til å uttale seg om dette spørsmålet. Påtalemyndigheten har ikke kommentert anførselen i sitt tilsvarende. Verken i lagmannsrettens dom eller i rettsboken fremgår det at tiltalte ble gitt en slik rett.
- (18) På denne bakgrunn finner ankeutvalget enstemmig at illeggelsen av saksomkostninger må oppheves.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens dom oppheves for så vidt gjelder varetektsfradraget i straffutmålingen og domsslutningens punkt 3 om sakskostnader.

For øvrig tillates ikke anken over straffedommen fremmet.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)